

**Міністерство культури та стратегічних комунікацій України
Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва
і дизайну імені Михайла Бойчука**

**Факультет декоративно-прикладного мистецтва
Кафедра художньої кераміки, дерева, скульптури і металу**

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор з науково-педагогічної
роботи**

_____ **І.В. Петрова**
(підпис)

«28» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ОК 14 ФАХОВІ ТЕХНОЛОГІЇ
(художня кераміка)**

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»

освітня програма: Пластичні мистецтва (художня кераміка, художній метал, художнє дерево і декоративна скульптура)

спеціальність: 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

тип дисципліни: обов'язкова

мова викладання: українська

ПОГОДЖЕНО

Керівник групи забезпечення освітньо-
професійної програми

АБО

Керівник проєктної групи

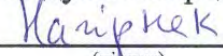

_____ **В. В. Хижинський**
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання кафедри
художньої кераміки, дерева,
скульптури і металу

«26» серпня 2025 р. № 1

Завідувач кафедри

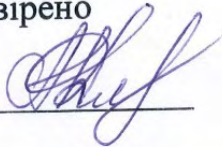

_____ **Л.І. Нагірняк**
(підпис)

Робоча програма «Фахові технології» для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». КДАДПМД ім. М. Бойчука. 2025. 23 с.

Розробник: Нагірняк Леонід Іванович, доцент кафедри художньої кераміки, дерева, скульптури та металу

Робочу програму перевірено

Декан факультету _____
(підпис)

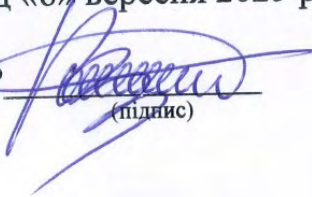
Дяченко А. В.
(ініціали, прізвище)

« 28 » серпня _____ 2025 року

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні науково-методичної комісії факультету ДПМ

Протокол від «8» вересня 2025 року № 1

Голова НМР _____

(підпис)

Костюкова В. М.
(ініціали, прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 17,0	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Обов'язкова	
Загальна кількість годин — 510 год.	Спеціальність: 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» Освітня програма: «Декоративно-прикладне мистецтво»	Рік підготовки:	
		1–4	
		Семестр	
		2-7	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: II, IV, V, VII сем. – 2 год./тиждень; III семестр – 4 год./тиждень; VI семестр – 3 год./тиждень;	Освітній рівень: перший (бакалавр)	2 год.	
		Практичні, семінарські	
		244 год.	
		Самостійна робота	
		264 год.	
		Індивідуальні завдання: —	
		Вид контролю: поточний, підсумковий	
Форма контролю: Екзаменаційний перегляд			

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Фахові технології» є знайомство з основами фахових технологій, формування професійних якостей майбутнього художника-кераміста в галузі декоративно-прикладного мистецтва, практичне застосування отриманих знань, вироблення навичок роботи з різноманітними матеріалами, формування системи знань і вмінь з технології ведення роботи, формування на основі володіння фахових технологій вмінь і навичок виконання художніх творів, розвиток образного мислення.

2.2. Заплановані результати вивчення модулів навчальної дисципліни

Внаслідок вивчення модуля навчальної дисципліни здобувач освіти повинен бути здатним продемонструвати такі **програмні результати навчання**:

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 7. Відображати морфологічні, стильові та колірно-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.

ПРН 15. Володіти фаховою термінологією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів **загальних компетентностей**:

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

спеціальних (фахових, предметних) компетентностей:

СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.

СК 4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.

3. Перелік попередніх та супутніх і наступних навчальних дисциплін

№ з/п	Попередні та супутні навчальні дисципліни
1.	Матеріалознавство за фахом
2.	Основи композиції
3.	Робота в матеріалі за фахом
4.	Скульптура
5	Орнамент і стиль

4. Очікувані результати навчання

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен бути здатним продемонструвати такі **результати навчання**:

II семестр

знати:

- особливості підготовки керамічних мас для певного виду керамічних виробів;
- види гіпсових форм і методи роботи з ними;
- технологічні особливості формування керамічних виробів по гіпсовим формам;
- техніки виготовлення об'ємного керамічного виробу.

вміти:

- формувати керамічні площинні вироби за допомогою гіпсових форм;
- обирати пластичні керамічні маси відповідно до методу формування виробу;
- формувати об'ємні керамічні вироби і в різних техніках;

III семестр**знати:**

- основні техніки, методи та способи декорування керамічних виробів ангобами;
- особливості техніки декорування керамічних виробів методом розпису по сирій глазури;

вміти:

- декорувати вироби ангобами різними способами;
- декорувати керамічні вироби в техніці розпису по сирій глазури;

IV семестр**знати:**

- особливості декорування керамічних виробів в техніці надполив'яного розпису;
- особливості декорування керамічних виробів кольоровими поливами;

вміти:

- декорувати керамічні вироби в техніці надполив'яного розпису;
- декорувати керамічні вироби кольоровими поливами;

V семестр**знати:**

- технічні аспекти тиражування керамічних виробів методом формування в гіпсовій формі;
- відмінність між прямим відтиском та негативним відтиском;
- етапи виготовлення гіпсових форм по моделям;

вміти:

- виготовляти пластилінової моделі;
- виготовляти гіпсові форми по моделі;
- формувати серію (тираж) керамічних виробів;

VI семестр**знати:**

- особливості декорування керамічних виробів у техніці пастилажу (шлікерного розпису);
- особливості техніки чорнолощеної кераміки;

вміти:

- робити керамічні вироби (композиції) декоровані у техніці пастилажу (шлікерного розпису);
- виготовити в матеріалі керамічні композиції в техніці димленої чорнолощеної кераміки

VII семестр**знати:**

- особливості техніки декорування керамічних виробів поливами, з випалом у відновлювальному (безкисневому) середовищі
- особливості техніки раку

вміти:

- виготовляти та декорувати керамічні вироби поливами для випалу у відновлювальному (без кисневого) середовищі

5. Структура навчальної дисципліни

5.1. Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усьог о	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7
II семестр						
Модуль 1. Техніка ручного формування керамічних виробів площинних форм (кахля, таріль) в гіпсових формах						
Тема 1.1. Введення до «Фахових технологій» 1. Значення фахових технологій у сучасному керамічному мистецтві. 2. Мета і завдання дисципліни 3. Огляд структури курсу 4. Основні напрями фахових технологій: техніки формування, декорування та технології випалу.	7	2				5
Тема 1.2. Основні методи роботи з гіпсовими формами. 1. Види гіпсових форм: моноблочні, роз'ємні (двоскладові, багатоскладові) 2. Методика формування виробів за допомогою гіпсових форм (ліплення, лиття рідкою глиною)	4		2			2
Тема 1.3. Формування керамічної кахлі по гіпсовій формі 1. Матеріали та інструменти для формування кахлі 2. Методи роботи з глиною для формування кахлі (пресування, формування вручну, лиття) 3. Покроковий процес формування кахлі по гіпсовій формі 4. Огляд технологічних особливостей: запобігання утворенню тріщин, дотримання товщини кахлі	25		10			15
Тема 1.4. Формування керамічної тарелі по гіпсовій формі 1. Матеріали та інструменти для формування тарелі 2. Методи роботи з глиною для формування тарелі (пресування, формування вручну, лиття) 3. Покроковий процес формування тарелі по гіпсовій формі 4. Огляд технологічних особливостей: формування ніжки тарелі, правильного зняття з форми	25		10			15
Модуль 2. Техніки ручного формування керамічних виробів об'ємних форм (на гончарному крузі, з пластів, стрічково-джгутовим методом)						
Тема 2.1. Приготування та особливості пластичної керамічної маси відповідно до методу формування виробу 1. Етапи приготування керамічної маси 2. Особливості маси для різних методів формування 3. Аналіз отриманих мас і корекція під керівництвом викладача	4		2			2
Тема 2.2. Виготовлення об'ємного керамічного виробу (ваза, кухоль тощо) в одній із технік (за вибором) 1. Вибір техніки формування виробу. 2. Розробка та затвердження ескізу майбутнього виробу 3. Формування виробу у відповідній техніці	25		10			15
Всього за II семестр	90	2	34			54
III семестр						
Модуль 3. Техніки декорування керамічних виробів ангобами						
Тема 3.1. Основні техніки, методи та способи декорування керамічних виробів ангобами 1. Ангоби, їх склад та особливості використання.	4		2			2

2. Основні техніки декорування ангобами: нанесення пензлем, губкою; занурення (дипінг); використання графаретів; рожковий розпис					
Тема 3.2. Виготовлення площинного керамічного виробу декорованого в техніці ангобного розпису					
1. Розробка та затвердження ескізу площинного виробу (таріль, кахля, пласт)	56		28		28
2. Виготовлення площинного виробу					
3. Нанесення ангобів у обраній техніці					
Модуль 4. Декорування керамічних виробів в техніці розпису по сирій глазури					
Тема 4.1. Особливості техніки декорування керамічних виробів методом розпису по сирій глазури					
1. Поняття «сирої глазури»: склад, властивості					
2. Матеріали та інструменти для розпису (оксиди металів, пігменти, пензлі, губки)	4		2		2
3. Особливості технологічного процесу: нанесення глазури, розпис, випал					
Тема 4.2. Виготовлення керамічної тарелі декорованої в техніці розпису по сирій глазури					
1. Розробка та затвердження ескізу тарелі	56		28		28
2. Виготовлення, сушка та перший випал тарелі (на утиль)					
3. Нанесення шару «сирої» глазури					
4. Розпис тарелі					
Всього за III семестр	120		60		60
IV семестр					
Модуль 5. Декорування керамічних виробів в техніці надполив'яного розпису					
Тема 5.1. Особливості декорування керамічних виробів в техніці надполив'яного розпису					
1. Полива як основа для декору (глазурована поверхня після випалу).					
2. Особливості надполив'яних фарб (склад, кольорова палітра, сумісність із глазурю).	4		2		2
3. Матеріали та інструменти: надполив'яні фарби, розчинники, пензлі, губки, голки для деталей					
4. Особливості технологічного процесу: розпис, випал					
Тема 5.2. Декорування керамічної тарелі в техніці надполив'яного розпису					
1. Розробка та затвердження ескізу розпису.	41		16		25
2. Розпис глазурованої тарелі надполив'яними фарбами					
Модуль 6. Декорування керамічних виробів кольоровими поливами.					
Тема 6.1. Особливості декорування керамічних виробів кольоровими поливами.					
1. Класифікація та різновиди полив: матові, глянцеві, напівглянцеві, ефектарні.	4		2		2
2. Методи нанесення полив: пензлем, занурення, розпилення, через графарет та ін.					
Тема 6.2. Виготовлення площинного керамічного виробу (кахля, таріль або пласт) декорованого поливами.					
1. Розробка та затвердження ескізу виробу	41		16		25
2. Виготовлення виробу у відповідній техніці					
3. Декорування керамічного виробу кольоровими поливами					
Всього за IV семестр	90		36		54
V семестр					
Модуль 7. Площинний рельєфний керамічний виріб виготовлений методом формування (відтиску) у гіпсовій формі з можливістю тиражування					

Тема 7.1. Тиражування керамічних виробів методом формування в гіпсовій формі 1. Технічні аспекти формування 2. Відмінність між прямим відтиском та негативним відтиском 3. Тиражування виробів зі стабільним результатом (врахування кількості та якості кожного тиражу, при необхідності — підготовка нових форм)	4	2			2
Тема 7.2. Виготовлення площинного керамічного виробу методом формування (відтиску) в гіпсовій формі з можливістю тиражування 1. Розробка та затвердження ескізу виробу 2. Виготовлення пластилінової моделі 3. Виготовлення гіпсової форми 4. Формування серії (тиражу) виробів	56	28			28
Всього за V семестр	60	30			30
VI семестр					
Модуль 8. Декорування керамічних виробів у техніці пастилажу (шлікерного розпису)					
Тема 8.1. Особливості декорування керамічних виробів у техніці пастилажу (шлікерного розпису) 1. Опис техніки пастилажу (шлікерного розпису) 2. Способи і прийоми нанесення шлікеру 3. Матеріали та інструменти для пастилажу 4. Етапи виконання пастилажного розпису	4	2			2
Тема 8.2. Виготовлення керамічного виробу (композиції) декорованого у техніці пастилажу (шлікерного розпису) 1. Розробка та затвердження ескізу виробу (композиції) 2. Формування виробу у відповідній техніці 3. Приготування шлікеру та нанесення декору в техніці пастилажу	41	25			16
Модуль 9. Техніка димленої чорнолощеної кераміки					
Тема 9.1. Особливості техніки чорнолощеної кераміки 1. Матеріали для чорно лощеної кераміки 2. Техніка лощення — методи та інструменти 3. Особливості випалу у дві фази: окиснювальне та відновлювальне середовище	4	2			2
Тема 9.2. Виготовлення в матеріалі керамічної композиції в техніці димленої чорнолощеної кераміки 1. Розробка та затвердження ескізу композиції виробів 2. Виготовлення в матеріалі виробів у відповідній техніці 3. Сушка та лощення виробів 4. Процес випалу	41	25			16
Всього за VI семестр	90	54			36
VII семестр					
Модуль 10. Декорування керамічних виробів поливами, з випалом у відновлювальному (безкисневому) середовищі. Техніка раку					

Тема 10.1. Особливості техніки декорування керамічних виробів поливами, з випалом у відновлювальному (безкисневому) середовищі. Техніка раку 1. Специфіка використання полив (ефекти та методи нанесення) 2. Процес відновлювального випалу 3. Процес техніки раку, можливості та обмеження методу.	4	2			2
Тема 10.2. Виготовлення композиції керамічних виробів декорованих поливами з випалом у відновлювальному (без кисневому) середовищі або в техніці раку. 1. Розробка та затвердження ескізів композиції 2. Виготовлення виробів в матеріалі у відповідній техніці 3. Нанесення полив 4. Процес випалу	56	28			28
Всього за VII семестр	60	30			30
Всього разом	510	2	244		264

5.2. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		ДФН
II семестр		
Модуль 1. Техніка ручного формування керамічних виробів площинних форм (кахля, таріль) в гіпсових формах		
1	Тема 1.1. Введення до «Фахових технологій» 1. Значення фахових технологій у сучасному керамічному мистецтві. 2. Мета і завдання дисципліни 3. Огляд структури курсу 4. Основні напрями фахових технологій: техніки формування, декорування та технології випалу	2
Всього годин за II семестр		2

5.3. Теми семінарських занять

Теми семінарських занять – не передбачено програмою дисципліни

5.4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
II семестр		
Модуль 1. Техніка ручного формування керамічних виробів площинних форм (кахля, таріль) в гіпсових формах		
1	Тема 1.2. Основні методи роботи з гіпсовими формами. 1. Ознайомитись з видами гіпсових форм: моноблочні, роз'ємні (двоскладові, багатоскладові) 2. Ознайомитись з методами формування виробів за допомогою гіпсових форм (ліплення, лиття рідкою глиною)	2
2	Тема 1.3. Формування керамічної кахлі по гіпсовій формі 1. Підготувати матеріали та інструменти для формування кахлі 2. Обрати метод роботи з глиною для формування кахлі (пресування, формування вручну, лиття) 3. Відформувати кахлю по гіпсовій формі з урахуванням всіх етапів процесу та технологічних особливостей для запобігання утворенню тріщин та дотримання товщини кахлі	10
3	Тема 1.4. Формування керамічної тарелі по гіпсовій формі 1. Підготувати матеріали та інструменти для формування тарелі 2. Відформувати таріль по гіпсовій формі з урахуванням всіх етапів процесу (з	10

	формуванням ніжки тарелі) та технологічних особливостей для запобігання утворенню тріщин та правильного зняття з форми	
Модуль 2. Техніки ручного формування керамічних виробів об'ємних форм (на гончарному крузі, з пластів, стрічково-дзгутовим методом)		
4	Тема 2.1. Приготування та особливості пластичної керамічної маси відповідно до методу формування виробу 1. Ознайомитись з етапами приготування керамічної маси та визначити які масі потрібні для різних методів формування 2. Підготувати керамічну масу до роботи	2
5	Тема 2.2. Виготовлення об'ємного керамічного виробу (ваза, кухоль тощо) в одній із технік (за вибором) 1. Визначитись з технікою формування виробу. 2. Розробити та затвердити ескіз майбутнього виробу 3. Сформувати розроблений виріб в обраній техніці в матеріалі	10
Всього за II семестр		34
III семестр		
Модуль 3. Техніки декорування керамічних виробів ангобами		
6	Тема 3.1. Основні техніки, методи та способи декорування керамічних виробів ангобами 1. Ознайомитись з особливостями використання ангобів. 2. Протестувати основні техніки декорування ангобами: нанесення пензлем, губкою; занурення (дипінг); використання трафаретів; рожковий розпис	2
7	Тема 3.2. Виготовлення площинного керамічного виробу декорованого в техніці ангобного розпису 1. Розробити та затвердити ескіз площинного виробу (таріль, кахля, пласт) 2. Виготовити площинний керамічний виріб в матеріалі 3. Нанести декор ангобами у обраній техніці	28
Модуль 4. Декорування керамічних виробів в техніці розпису по сирій глазурі		
8	Тема 4.1. Особливості техніки декорування керамічних виробів методом розпису по сирій глазурі 1. Ознайомитись з поняттям «сирої глазури» (склад, властивості) 2. Підготувати матеріали та інструменти для розпису (оксиди металів, пігменти, розчинники, пензлі, губки) 3. Ознайомитись з особливостями технологічного процесу: нанесення глазури, розпис, випал	2
9	Тема 4.2. Виготовлення керамічної тарелі декорованої в техніці розпису по сирій глазурі 1. Розробити та затвердити ескіз тарелі 2. Виготовити та підготувати таріль для нанесення шару глазури (сушка та перший випал тарелі (на утиль)) 3. Нанести шар «сирої» глазури 4. Зробити розпис на тарелі	28
Всього за III семестр		60
IV семестр		
Модуль 5. Декорування керамічних виробів в техніці надполив'яного розпису		
10	Тема 5.1. Особливості декорування керамічних виробів в техніці надполив'яного розпису 1. Ознайомитись з особливостями надполив'яних фарб (склад, кольорова палітра, сумісність із глазур'ю). 2. Підготувати матеріали та інструменти для роботи: надполив'яні фарби, розчинники, пензлі, губки, голки для деталей 3. Протестити обливості технологічного процесу розпису и фарбами	2
11	Тема 5.2. Декорування керамічної тарелі в техніці надполив'яного розпису 1. Розробити та затвердити ескіз розпису.	16

	2. Виконати розпис глазурованої тарелі надполив'яними фарбами по ескізу	
Модуль 6. Декорування керамічних виробів кольоровими поливами.		
12	Тема 6.1. Особливості декорування керамічних виробів кольоровими поливами. 1. Ознайомитись з класифікацією та різновидами полив: матові, глянцеві, напівглянцеві, ефектарні. 2. Спробувати різні методи нанесення полив: пензлем, занурення, розпилення, через трафарет та ін.	2
13	Тема 6.2. Виготовлення площинного керамічного виробу (кахля, таріль або пласт) декорованого поливами. 1. Розробити та затвердити ескіз виробу 2. Виготовити виріб у відповідній техніці 3. Декорувати керамічний виріб кольоровими поливами у відповідності до розробленого ескізу	16
Всього за IV семестр		36
V семестр		
Модуль 7. Площинний рельєфний керамічний виріб виготовлений методом формування (відтиску) у гіпсовій формі з можливістю тиражування		
14	Тема 7.1. Тиражування керамічних виробів методом формування в гіпсовій формі 1. Ознайомитись з технічними аспектами формування у гіпсовій формі з можливістю тиражування зі стабільним результатом 2. Визначити відмінність між прямим відтиском та негативним відтиском	2
15	Тема 7.2. Виготовлення площинного керамічного виробу методом формування (відтиску) в гіпсовій формі з можливістю тиражування 1. Розробити та затвердити ескіз виробу для тиражування 2. Виготовити пластилінову модель виробу 3. Виготовити гіпсову форму з пластилінової моделі 4. Відформувати серію виробів (тираж) по гіпсовій формі	28
Всього за V семестр		30
VI семестр		
Модуль 8. Декорування керамічних виробів у техніці пастилажу (шлікерного розпису)		
16	Тема 8.1. Особливості декорування керамічних виробів у техніці пастилажу (шлікерного розпису) 1. Ознайомитись з технікою пастилажу (шлікерного розпису) 2. Підготувати матеріали та інструменти для пастилажу 3. Опанувати способи і прийоми нанесення шлікеру 4. Вивчити етапи виконання пастилажного розпису	2
17	Тема 8.2. Виготовлення керамічного виробу (композиції) декорованого у техніці пастилажу (шлікерного розпису) 1. Розробити та затвердити ескіз виробу (композиції) 2. Сформувати виріб у відповідній техніці Декорувати виріб у техніці пастилажу відповідно розробленого ескізу	25
Модуль 9. Техніка димленої чорнолощеної кераміки		

18	Тема 9.1. Особливості техніки чорнолощеної кераміки 1. Ознайомитись з матеріалами для чорнолощеної кераміки 2. Вивчити методи роботи та особливості застосування інструментів для лощення 3. Ознайомитись з особливостями випалу у дві фази: у окиснювальному та відновлювальному середовищі	2
19	Тема 9.2. Виготовлення в матеріалі керамічної композиції в техніці димленої чорнолощеної кераміки 1. Розробити та затвердити ескіз композиції виробів 2. Виготовити в матеріалі керамічні вироби у відповідній техніці 3. Провести технологічні процеси сушки та лощення виробів 4. Ознайомитись з процесом випалу (під керівництвом викладача)	25
Всього за VI семестр		54
VII семестр		
Модуль 10. Декорування керамічних виробів поливами, з випалом у відновлювальному (безкисневому) середовищі. Техніка раку		
20	Тема 10.1. Особливості техніки декорування керамічних виробів поливами, з випалом у відновлювальному (безкисневому) середовищі. Техніка раку 1. Ознайомитись зі специфікою використання полив (ефектами та методами нанесення) 2. Ознайомитись з процесом відновлювального випалу (під керівництвом викладача) 3. Ознайомитись з технікою раку, можливостями та обмеженнями методу.	2
21	Тема 10.2. Виготовлення композиції керамічних виробів декорованих поливами з випалом у відновлювальному (без кисневому) середовищі або в техніці раку. 1. Розробити та затвердити ескіз композиції 2. Виготовити керамічні вироби в матеріалі у відповідній техніці 3. Нанести поливи на вироби 4. Ознайомитись з процесом випалу (під керівництвом викладача)	28
Всього за VII семестр		30
Всього разом		246

5.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-сть годин	Вид контролю
II семестр			
Модуль 1. Техніка ручного формування керамічних виробів площинних форм (кахля, таріль) в гіпсових формах			
1	Тема 1.1. Введення до «Фахових технологій» 1. Ознайомитись зосновними напрямками фахових технологій: техніками формування, декорування та технологіями випалу [1, 3, 6, 8, 12, 21, 28, 30]	5	поточний
2	Тема 1.2. Основні методи роботи з гіпсовими формами. 1. Ознайомитись з видами гіпсових форм: моноблочні, роз'ємні (двоскладові, багатоскладові) 2. Ознайомитись з методами формування виробів за допомогою гіпсових форм (ліплення, лиття рідкою глиною) [2, 3, 4, 5, 16]	2	поточний
3	Тема 1.3. Формування керамічної кахлі по гіпсовій формі 1. Підготувати матеріали та інструменти для формування кахлі 2. Відформувати кахлю по гіпсовій формі з урахуванням всіх етапів процесу та технологічних особливостей для запобігання утворенню тріщин та дотримання товщини кахлі	15	модульний
4	Тема 1.4. Формування керамічної тарелі по гіпсовій формі 1. Підготувати матеріали та інструменти для формування тарелі 2. Відформувати таріль по гіпсовій формі з урахуванням всіх	15	модульний

	етапів процесу (з формуванням ніжки тарелі) та технологічних особливостей для запобігання утворенню тріщин та правильного зняття з форми		
Модуль 2. Техніки ручного формування керамічних виробів об'ємних форм (на гончарному крузі, з пластів, стрічково-джгутовим методом)			
5	Тема 2.1. Приготування та особливості пластичної керамічної маси відповідно до методу формування виробу 1. Ознайомитись з етапами приготування керамічної маси та визначити які масі потрібні для різних методів формування [2, 3,10, 16, 19] 2. Підготувати керамічну масу до роботи	2	поточний
6	Тема 2.2. Виготовлення об'ємного керамічного виробу (ваза, кухоль тощо) в одній із технік (за вибором) 1. Розробити та затвердити ескіз майбутнього виробу 2. Сформувати розроблений виріб в обраній техніці в матеріалі	15	модульний
Всього за II семестр		54	екзам. перегляд
III семестр			
Модуль 3. Техніки декорування керамічних виробів ангобами			
7	Тема 3.1. Основні техніки, методи та способи декорування керамічних виробів ангобами 1. Ознайомитись з особливостями використання ангобів. 2. Протестувати основні техніки декорування ангобами: нанесення пензлем, губкою; занурення (дипінг); використання трафаретів; рожковий розпис	2	поточний
8	Тема 3.2. Виготовлення площинного керамічного виробу декорованого в техніці ангобного розпису 1. Розробити та затвердити ескіз площинного виробу (таріль, кахля, пласт) 2. Виготовити площинний керамічний виріб в матеріалі 3. Нанести декор ангобами у обраній техніці	28	модульний
Модуль 4. Декорування керамічних виробів в техніці розпису по сирій глазурі			
9	Тема 4.1. 1. Ознайомитись з поняттям «сирої глазури» (склад, властивості) [2, 3, 21] 2. Підготувати матеріали та інструменти для розпису (оксиди металів, пігменти, розчинники, пензлі, губки) 3. Відпрацювати особливості технологічного процесу: нанесення глазури, розпис по глазурі	2	поточний
10	Тема 4.2. Виготовлення керамічної тарелі декорованої в техніці розпису по сирій глазурі 1. Розробити та затвердити ескіз тарелі 2. Виготовити та підготувати таріль для нанесення шару глазури (сушка та перший випал тарелі (на утиль)) 3. Нанести шар «сирої» глазури 4. Зробити розпис на тарелі	28	модульний
Всього за III семестр		60	екзам. перегляд
IV семестр			
Модуль 5. Декорування керамічних виробів в техніці надполив'яного розпису			
11	Тема 5.1. Особливості декорування керамічних виробів в техніці надполив'яного розпису 1. Ознайомитись з особливостями надполив'яних фарб (склад, кольорова палітра, сумісність із глазур'ю) [2, 3, 5, 9, 16, 21] 2. Підготувати матеріали та інструменти для роботи: надполив'яні фарби, розчинники, пензлі, губки, голки для деталей	2	поточний

	3. Протестити обливості технологічного процесу розпису надполив'яними фарбами		
12	Тема 5.2. Декорування керамічної тарелі в техніці надполив'яного розпису 1. Розробити та затвердити ескіз розпису. 2. Виконати розпис глазурованої тарелі надполив'яними фарбами по ескізу	25	модульний
Модуль 6. Декорування керамічних виробів кольоровими поливами.			
13	Тема 6.1. Особливості декорування керамічних виробів кольоровими поливами. 1. Ознайомитись з класифікацією та різновидами полив: матові, глянцеві, напівглянцеві, ефектарні [2,3,5,16, 33] 2. Спробувати різні методи нанесення полив: пензлем, занурення, розпилення, через трафарет та ін.	2	поточний
14	Тема 6.2. Виготовлення площинного керамічного виробу (кахля, таріль або пласт) декорованого поливами. 1. Розробити та затвердити ескіз виробу 2. Виготовити виріб у відповідній техніці 3. Декорувати керамічний виріб кольоровими поливами у відповідності до розробленого ескізу	25	модульний
Всього за IV семестр		54	Екзам. перегляд
IV семестр			
Модуль 7. Площинний рельєфний керамічний виріб виготовлений методом формування (відтиску) у гіпсовій формі з можливістю тиражування			
15	Тема 7.1. Тиражування керамічних виробів методом формування в гіпсовій формі 1. Ознайомитись з технічними аспектами формування у гіпсовій формі з можливістю тиражування зі стабільним результатом [2, 3, 4, 21]	2	поточний
16	Тема 7.2. Виготовлення площинного керамічного виробу методом формування (відтиску) в гіпсовій формі з можливістю тиражування 1. Розробити та затвердити ескіз виробу для тиражування 2. Виготовити пластилінову модель виробу 3. Виготовити гіпсову форму з пластилінової моделі 4. Відформувати серію виробів (тираж) по гіпсовій формі	28	модульний
Всього за V семестр		30	Екзам. перегляд
VI семестр			
Модуль 8. Декорування керамічних виробів у техніці пастилажу (шлікерного розпису)			
17	Тема 8.1. Особливості декорування керамічних виробів у техніці пастилажу (шлікерного розпису) 1. Ознайомитись з технікою пастилажу (шлікерного розпису) [10, 23] 2. Підготувати матеріали та інструменти для пастилажу 3. Опанувати способи і прийоми нанесення шлікеру 4. Проробити всі етапи виконання пастилажного розпису	2	поточний
18	Тема 8.2. Виготовлення керамічного виробу (композиції) декорованого у техніці пастилажу (шлікерного розпису) 1. Розробити та затвердити ескіз виробу (композиції) 2. Сформувати виріб у відповідній техніці 3. Декорувати виріб у техніці пастилажу відповідно розробленого ескізу	16	модульний
Модуль 9. Техніка димленої чорнолощеної кераміки			

19	Тема 9.1. Особливості техніки чорнолощеної кераміки 1. Ознайомитись з матеріалами, інструментами та методами роботи для створення димленої чорнолощеної кераміки [8, 13, 16, 26]	2	поточний
20	Тема 9.2. Виготовлення в матеріалі керамічної композиції в техніці димленої чорнолощеної кераміки 1. Розробити та затвердити ескіз композиції виробів 2. Виготовити в матеріалі керамічні вироби у відповідній техніці 3. Провести технологічні процеси сушки та лощення виробів	16	модульний
Всього за VI семестр		36	Екзам. перегляд
VII семестр			
Модуль 10. Декорування керамічних виробів поливами, з випалом у відновлювальному (безкисневому) середовищі. Техніка раку			
21	Тема 10.1. Особливості техніки декорування керамічних виробів поливами, з випалом у відновлювальному (безкисневому) середовищі. Техніка раку 1. Ознайомитись зі специфікою використання полив (ефектами та методами нанесення) [2, 3, 5, 9, 16,22, 23, 24, 33]	2	поточний
22	Тема 10.2. Виготовлення композиції керамічних виробів декорованих поливами з випалом у відновлювальному (без кисневому) середовищі або в техніці раку. 1. Розробити та затвердити ескіз композиції 2. Виготовити керамічні вироби в матеріалі у відповідній техніці 3. Нанести поливи на вироби	28	модульний
Всього за VII семестр		30	Екзам. перегляд
Всього разом		264	

5.6. Індивідуальні завдання

Для здобувачів денної форми навчання – не практикується.

6. Методи діагностики знань

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання: практична робота здобувачів освіти з поясненнями викладача і використанням засобів візуалізації, наочних зразків.

Самостійна підготовка здобувача відбувається з використанням друкованих та електронних підручників, навчальних посібників (з вільним доступом усім учасникам навчального процесу), а також інших локальних і мережевих інформаційних ресурсів, важливим є самоаналіз власних здобутків та невдач, самостійне виконання практичних завдань викладача.

Під час викладання курсу використовуються наступні методи діагностики: оцінювання пошукових творчих ескізів; оцінювання правильності і якості результатів практичної роботи; оцінка самостійно виконаної практичної роботи.

Контроль знань здобувачів здійснюється шляхом переглядів після закінчення кожного змістового модуля викладачем, а також в кінці семестру – екзаменаційний перегляд, який проводиться викладачами кафедри та Вченою радою академії.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів здійснюються за 100 бальною шкалою у процесі підсумкового модульного контролю (екзаменаційного перегляду).

Форми контролю	Максимальна кількість балів
Оцінка якості проміжних етапів виконаної практичної роботи в аудиторії	4 x 10 балів = 40 балів
Перевірка практичної самостійної роботи	2 x 10 балів = 20 балів
Екзаменаційний перегляд	40 балів
Всього	100

8. Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти можуть базуватися на різних аспектах: теоретичні знання, практичні навички, творчий підхід, якість виконання завдань тощо. Докладні критерії для кожного з рівнів оцінки:

№ з/п	Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання завдань з дисципліни «Фахові технології»
1	90 – 100	відмінно	<p>Теоретичні знання: здобувач демонструє глибокі знання теоретичного матеріалу. Розуміє всі аспекти процесів, технік і технологій, може пояснити їхні особливості та взаємозв'язки. Вільно застосовує знання в обґрунтуванні вибору матеріалів і методів роботи.</p> <p>Практичні навички: Виконання завдань на високому професійному рівні. Здобувач чітко дотримується всіх технологічних вимог, працює акуратно та впевнено. Вироби демонструють якість виконання, деталізацію та завершеність.</p> <p>Творчий підхід: здобувач проявляє яскравий творчий підхід, розробляє унікальні авторські рішення. Робота демонструє високий рівень художньої індивідуальності.</p> <p>Самостійність та організація роботи: здобувач працює самостійно, ефективно організовує процес роботи, чітко дотримується термінів виконання завдань.</p>
2	74-89	добре	<p>Теоретичні знання: здобувач добре орієнтується у теоретичному матеріалі, проте припускається окремих неточностей. Здатний застосовувати знання на практиці, але не завжди обґрунтовує свої рішення.</p> <p>Практичні навички: Практична робота виконана добре, хоча є незначні технічні недоліки. Загальна якість відповідає вимогам, але деякі деталі потребують удосконалення.</p> <p>Творчий підхід: здобувач проявляє творчий підхід,</p>

			<p>проте в рішеннях помітна певна шаблонність. Робота демонструє стиль та оригінальність, але без значних інновацій.</p> <p>Самостійність та організація роботи: здобувач переважно працює самостійно, але потребує незначної консультації викладача. Виконує роботу в межах встановлених термінів.</p>
3	64-73	задовільно	<p>Теоретичні знання: Здобувач має базові знання, але демонструє недостатнє розуміння деяких аспектів дисципліни. Можливі помилки при поясненні матеріалу або застосуванні знань на практиці.</p> <p>Практичні навички: виконання практичної частини завдань на базовому рівні. Присутні технічні помилки або неакуратність, вироби виглядають незавершеними.</p> <p>Творчий підхід: творчий підхід виражений слабо, робота переважно виконується за стандартними схемами без помітної художньої індивідуальності.</p> <p>Самостійність та організація роботи: Здобувач потребує значної допомоги від викладача, демонструє посередню організацію роботи. Можливе порушення термінів виконання.</p>
4	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	<p>Теоретичні знання: Здобувач поверхнево знає матеріал, не розуміє його основних понять, припускається суттєвих помилок.</p> <p>Практичні навички: практичні завдання виконані частково або невірно, відсутня відповідність технологічним вимогам.</p> <p>Творчий підхід: творчий компонент відсутній або не відповідає поставленим завданням.</p> <p>Самостійність та організація роботи: Здобувач не здатний організувати роботу самостійно, завдання виконано частково або з запізненням.</p>
5	0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	<p>Теоретичні знання: відсутні знання теоретичного матеріалу, здобувач не здатний відповісти на базові питання.</p> <p>Практичні навички: робота не виконана або виконана з грубими порушеннями технології, що унеможливило досягнення мінімальної якості виробу.</p> <p>Творчий підхід: робота абсолютно позбавлена творчого підходу, здобувач не демонструє індивідуального стилю.</p> <p>Самостійність та організація роботи: Відсутня самостійність, організація роботи незадовільна, завдання не виконано.</p>

8.1. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Розподіл балів за 100-бальною шкалою		
№ з/п	Форми поточного та екзаменаційного контролю змістових модулів/дисципліни	Максимальні бали за виконані завдання
II семестр		
Модуль 1. Техніка ручного формування керамічних виробів площинних форм (кахля,		

таріль) в гіпсових формах		
1	Тема 1.1. Введення до «Фахових технологій»	5
2	Тема 1.2. Основні методи роботи з гіпсовими формами.	10
3	Тема 1.3. Формування керамічної кахлі по гіпсовій формі	10
4	Тема 1.4. Формування керамічної тарелі по гіпсовій формі	10
Модуль 2. Техніки ручного формування керамічних виробів об'ємних форм (на гончарному крузі, з пластів, стрічково-джгутовим методом)		
5	Тема 2.1. Приготування та особливості пластичної керамічної маси відповідно до методу формування виробу	10
6	Тема 2.2. Виготовлення об'ємного керамічного виробу (ваза, кухоль тощо) в одній із технік (за вибором)	15
	Екзаменаційний перегляд	40
Всього за II семестр		100
III семестр		
Модуль 3. Техніки декорування керамічних виробів ангобами		
7	Тема 3.1. Основні техніки, методи та способи декорування керамічних виробів ангобами	5
8	Тема 3.2. Виготовлення площинного керамічного виробу декорованого в техніці ангобного розпису	25
Модуль 4. Декорування керамічних виробів в техніці розпису по сирій глазурі		
9	Тема 4.1. Особливості техніки декорування керамічних виробів методом розпису по сирій глазурі	5
10	Тема 4.2. Виготовлення керамічної тарелі декорованої в техніці розпису по сирій глазурі	25
	Екзаменаційний перегляд	40
Всього за III семестр		100
IV семестр		
Модуль 5. Декорування керамічних виробів в техніці надполив'яного розпису		
11	Тема 5.1. Особливості декорування керамічних виробів в техніці надполив'яного розпису	5
12	Тема 5.2. Декорування керамічної тарелі в техніці надполив'яного розпису	25
Модуль 6. Декорування керамічних виробів кольоровими поливами.		
13	Тема 6.1. Особливості декорування керамічних виробів кольоровими поливами.	5
14	Тема 6.2. Виготовлення площинного керамічного виробу (кахля, таріль або пласт) декорованого поливами.	25
	Екзаменаційний перегляд	40
Всього за IV семестр		100
V семестр		
Модуль 7. Площинний рельєфний керамічний виріб виготовлений методом формування (відтиску) у гіпсовій формі з можливістю тиражування		
15	Тема 7.1. Тиражування керамічних виробів методом формування в гіпсовій формі	10
16	Тема 7.2. Виготовлення площинного керамічного виробу методом формування (відтиску) в гіпсовій формі з можливістю тиражування	50
	Екзаменаційний перегляд	40
Всього за V семестр		100
VI семестр		
Модуль 8. Декорування керамічних виробів у техніці пастиляжу (шлікерного розпису)		

17	Тема 8.1. Особливості декорування керамічних виробів у техніці пастилажу (шлікерного розпису)	5
18	Тема 8.2. Виготовлення керамічного виробу (композиції) декорованого у техніці пастилажу (шлікерного розпису)	25
Модуль 9. Техніка димленої чорнолощеної кераміки		
19	Тема 9.1. Особливості техніки чорнолощеної кераміки	5
20	Тема 9.2. Виготовлення в матеріалі керамічної композиції в техніці димленої чорнолощеної кераміки	25
	Екзаменаційний перегляд	40
<i>Всього за VI семестр</i>		100
VII семестр		
Модуль 10. Декорування керамічних виробів поливами, з випалом у відновлювальному (безкисневому) середовищі. Техніка раку		
21	Тема 10.1. Особливості техніки декорування керамічних виробів поливами, з випалом у відновлювальному (безкисневому) середовищі. Техніка раку	10
22	Тема 10.2. Виготовлення композиції керамічних виробів декорованих поливами з випалом у відновлювальному (без кисневого) середовищі або в техніці раку.	50
	Екзаменаційний перегляд	40
<i>Всього за VII семестр</i>		100

8.2. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECT S	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Методичне забезпечення дисципліни «Фахові технології» формується на базі дидактичних матеріалів, літератури професійного спрямування, зразків виробів із фондів кафедри, технологічного обладнання майстерні кераміки та особистих художніх матеріалів здобувача освіти.

10. Рекомендована література

10.1. Основна література

1. Антонович Є.А., Захарчук-Чугай Р.В., Станкевич М.Є. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів: Світ, 1992.
2. Афтандіянц Є. Г. Матеріалознавство. К. : Ліра-К. 2012. 216 с.
3. Білоскурський О. Керамічна технологія. Для кустарно-промислових шкіл та учбових майстерень. Харків: Державне видавництво України, 1928. 106 с.
4. Білоскурський Осип. Кафлярство: Робоча книжка для короткотермінових кустарських курсів та нижчих профтехнічних шкіл. Харків-Київ: ОНТВУ-Будвидав, 1932. 88 с.
5. Голубець О. Львівська кераміка. К. : Наук. думка, 1991. 120 с.
6. Голубець О. Між свободою і тоталітаризмом. Мистецьке середовище Львова другої половини ХХ століття. Львів : Академічний експрес, 2001. 146 с.
7. Данченко Л. Народна кераміка Середнього Придніпров'я. Київ : Наукова думка, 1974.
8. Івашків Г. Декор української народної кераміки ХVІ — початку ХХ століть. Львів : Інститут народознавства НАН України, 2007.
9. Івашків Г. Пластика малих форм в інтер'єрі приміщень. *Народознавчі зошити* №5 (125). 2015. URL: <https://nz.lviv.ua/archiv/2015-5/13.pdf>
10. Кара-Васильєва Т.В. Декоративне мистецтво України ХХ століття. У пошуках «великого стилю» Київ: Либідь, 2005. 280 с.
11. Каталог виставки «Кераміка поколінь» / Укл. Нагірняк Л. І. К.: КДАДПМД ім. М Бойчука, 2023. 60 с. іл.
12. Лащук Ю. Закарпатська народна кераміка. Ужгород : Закарпатське книжково-газетне вид-во, 1960.
13. Нога О. Українська художньо-промислова кераміка Галичини (1840—1940). Львів : Українські технології, 2001.
14. Павлюк С.П., Чмелик Р.П. Скарби Музею етнографії та художнього промислу Інституту народознавства НАН України. Львів: ДП «Видавничий дім «Укрпол», 2005. 227 с. іл.
15. Печорний П.П. Петро Печорний. К.: Софія, 2014. 159 с. іл.
16. Підгора В., Ханко О. Камінний спалах: Петро Печорний. Кераміка і графіка. К.: Видавець О. Ханко, 7515 (2007). 304 с., іл.
17. Пошивайло О. Етнографія українського гончарства: Лівобережна Україна. К.: Молодь, 1993. 408 с., іл.
18. Ханко В. Мистецтво гончарів старої Полтавщини. *Український керамологічний журнал*. 2001. № 2.
19. Школьна О. Фарфор-фаянс України ХХ століття. Інфраструктура галузі, промислова та економічна політика, організаційно-творчі процеси. Київ : Інтертехнологія, 2011. Кн. 1.

10.2. Допоміжна

22. Лащук Ю.П. Гуцульська кераміка. К. : Мистецтво, 1956. 82 с.

23. Лащук Ю.П. Львівська кераміка : альбом. Львів: Каменяр, 1970. 120 с.
24. Чегусова З. А. Декоративне мистецтво України кінця ХХ століття: 200 імен : альбом-каталог. К.: Атлант ЮЕмСі, 2002. 511 с.
25. Шмагало Р.Т. Енциклопедія художньої культури. Мистецька освіта : бібліографія, документи, теорія : 4000 джерел бібліогр., 300 фотодок., 1000 термінів]. Львів : ЛНАМ, 2013. 520 с.
26. Щербак В.А. Сучасна українська майоліка. Київ, 1974. 190 с.
27. Kenneth Clark. The potter's manual: complete, practical-essential reference for all potters. London: Little, Brown, 2001. 208p. ISBN: 0316907669, 9780316907668
28. Kingery W.D. Introduction to ceramics. New York, 1976. 1032 p. 177. Maria Dolores Ros. The Art & Craft of Ceramics: Techniques, Projects, Inspiration. Union Square & Co. 2006.160 p.
29. Paul Cott. China painting, Color in the ceramic industries, Art pottery. New York : Watson-Guptill Publications, 2001. 176 p. ISBN: 0823039218, 9780823039210
30. Steve Mattison. The complete potter: the complete reference to tools, materials, and techniques for all potters and ceramicists. Hove, 2003. 224 p. ISBN: 1840923636, 9781840923636

10.3. Інформаційні ресурси

31. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>. – Назва з екрану
32. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nplu.kiev.ua>. – Назва з екрану.
33. https://www.youtube.com/results?search_query=stasenko
34. <https://www.youtube.com/watch?v=TkaLbLBeZ54>

12. Узгодження робочої програми навчальної дисципліни

Л И С Т

узгодження робочої навчальної програми

з дисципліни «Фахові технології» складеної відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» розробленої доцентом кафедри ХКДСМ Нагірняком Леонідом Івановичем

	Прізвище, ім'я, по-батькові завідувача	Підпис	Дата та № протоколу засідання кафедри
Кафедра, за якою закріплена дисципліна – художньої кераміки, дерева, скульптури та металу	Нагірняк Л. І.	<i>Нагірняк</i>	Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.
Випускова кафедра – художньої кераміки, дерева, скульптури та металу	Нагірняк Л. І.	<i>Нагірняк</i>	

Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни

№ з/п	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата та номер протоколу засідання кафедри	Примітки
1			
2			